

VYSOKÝ PŘEDSTAVITEL
UNIE PRO ZAHRANIČNÍ
VĚCI A BEZPEČNOSTNÍ
POLITIKU

V Bruselu dne 18.5.2022
JOIN(2022) 24 final

**SPOLEČNÉ SDĚLENÍ EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ, RADĚ,
EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU
REGIONŮ**

o analýze nedostatků v oblasti investic do obrany a dalším postupu

1. Úvod

Hlavy států a předsedové vlád EU, kteří se sešli 11. března 2022 ve Versailles, se zavázali „zlepšit obrané schopnosti Evropy“ v souvislosti s ruskou vojenskou agresí vůči Ukrajině. Dohodli se 1) zvýšit výdaje na obranu, 2) posílit spolupráci prostřednictvím společných projektů, 3) odstranit nedostatky a splnit cíle v oblasti schopností, 4) podporovat inovace, mimo jiné prostřednictvím civilně-vojenských synergií, a 5) posilovat a rozvíjet evropský obranný průmysl, včetně malých a středních podniků. Dále vyzvali „Komisi, aby ve spolupráci s Evropskou obrannou agenturou do poloviny května předložila analýzu nedostatků v oblasti investic do obrany a aby navrhla veškeré další kroky nezbytné k posílení evropské obranné průmyslové a technologické základny“. Úkoly byly rovněž začleněny do Strategického kompasu pro bezpečnost a obranu¹, který přijala Rada a který v březnu 2022 podpořila Evropská rada.

Toto společné sdělení poskytuje Evropské radě požadovanou analýzu s cílem zajistit, aby výsledkem zvýšených výdajů členských států na obranu byla mnohem silnější technologická a průmyslová základna EU v oblasti obrany, jež následně bude schopna konvenčním arzenálem lépe odstrašit jakékoli potenciální protivníky. Navazuje zejména na sdělení týkající se „obránného balíčku“ ze dne 15. února 2022² a nabízí členským státům nové způsoby, jak zintenzivnit společné zadávání veřejných zakázek a navazovat spolupráci s průmyslem s cílem posílit svou výrobní kapacitu pro uspokojení zvýšené potřeby, a to na základě konsolidované a předvídatelnější poptávky. Závěrečná zpráva Konference o budoucnosti Evropy zdůrazňuje, že občané vnímají potřebu silnějších opatření EU v oblasti obrany³.

Tyto kroky jsou zásadní vzhledem k významným důsledkům, které má nevyprovokovaná vojenská agrese Ruska proti Ukrajině pro evropskou obranu. Návrat války do Evropy jen podtrhl dopady několikaletého období, kdy se na obranu nevynakládaly dostatečné prostředky, což vedlo k nahromadění nedostatků v oblasti kolektivních vojenských zásob a také ke snížení kapacity průmyslové výroby. Kromě nápravy této situace budou muset zvýšené výdaje na obranu rovněž naléhavě řešit krátkodobou potřebu doplnění a rozšíření zásob v oblasti obrany, včetně kompenzace vojenské pomoci Ukrajině.

Členské státy již oznámily zvýšení svých rozpočtů na obranu téměř o dalších 200 miliard EUR v nadcházejících letech⁴. Ačkoli je toto navýšení nezbytné, vážně hrozí, že pokud se nebudou tyto prostředky vynakládat koordinovaně, nebude možné stávající nedostatky napravit. Členské státy EU proto musí nejen vynakládat větší množství prostředků, ale také lépe a více společně investovat, což bylo ostatně uvedeno ve Versailleském prohlášení i ve Strategickém kompasu. Členské státy mohou maximalizovat úspory z rozsahu a unést vysoké náklady na špičkové kapacity pouze tehdy, pokud spojí své síly a zároveň si nebudou konkurovat v době omezených kapacit dodávek a pokud zamezí zbytečné duplicitě.

Z historie ovšem víme, že hrozí, že se členské státy rozhodnou pro vnitrostátní řešení z průmyslových důvodů a z důvodu bezpečnosti dodávek, nebo v případě, že taková řešení nebudou k dispozici, upřednostní v naléhavé situaci „hotová“ řešení⁵ pocházející ze zemí

---

¹ Rada Evropské unie 7371/22.

² Zejména: Sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: „Příspěvek Komise k evropské obraně“ (COM(2022) 60 final) ze dne 15. února 2022.

³ <https://futureu.europa.eu/pages/reporting?format=html&locale=cs>

⁴ Agregováno na základě informací z otevřených zdrojů.

⁵ Obranný průmysl obvykle vyrábí pouze na základě závazné objednávky a nemá k dispozici zásoby konečných výrobků. „Hotovými“ výrobky se rozumí výrobky, které již existují, v protikladu k vývoji nového vybavení.

mimo EU na úkor možných řešení v rámci Unie, která by přitom mohla mít obdobné dodací lhůty. Obranný průmysl může mít tendenci sloužit v první řadě spíše vlastní národní vládě než širší klientele z ostatních evropských zemích. Bez koordinace a spolupráce by zvýšené investice prohloubily roztržitost evropského odvětví obrany, omezily by potenciál spolupráce v průběhu celého životního cyklu příslušného vybavení, prohloubily by vnější závislost a pravděpodobně by ztížily interoperabilitu. Krátkodobé akvizice budou mít v tomto ohledu dlouhodobější dopad, což povede ke snížení tržní síly a ke ztrátě příležitostí na další desetiletí.

Stručně řečeno, přetrvávající podfinancování a nedostatečná spolupráce způsobily nedostatek kritických obranných schopností napříč odvětvími, zejména na vyšším konci spektra, a roztržitost souvisejícího průmyslu v Evropě. Je nutné, aby EU neopakovala chyby z minulosti, které vedly k neefektivitě, duplicitám a závislosti, a aby místo toho vycházela z obranných iniciativ EU a z nástrojů pro rozvoj schopností zavedených v posledních několika letech s cílem posílit spolupráci členských států v oblasti obrany. Cílem těchto iniciativ je snížit roztržitost evropského obranného trhu – zejména Evropského obranného fondu – a posílit koordinaci obranných politik členských států, plánování a rozvoje schopností, zejména prostřednictvím stále strukturované spolupráce (PESCO), koordinovaného každoročního přezkumu v oblasti obrany (CARD) a plánu rozvoje schopností (CDP). Strategický kompas navíc od roku 2022 vyzývá k tomu, aby se každý rok konala zasedání ministrů obrany věnovaná iniciativám EU v oblasti obrany zaměřeným na rozvoj schopností, která organizuje a kterým předsedá vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, místopředseda Komise a vedoucí Evropské obranné agentury (EDA) v jedné osobě, s plným využitím stávajících formátů. To vše jsou důležité kroky správným směrem k řešení stávajících nedostatků, které je však třeba s ohledem na novou situaci ještě zintenzivnit, zejména pokud jde o společné investice a nákup v oblasti obranných schopností. Tyto kroky mají zásadní význam pro to, aby byla Evropa schopná disponovat silnějšími a interoperabilnějšími obrannými schopnostmi a zároveň posílit evropskou průmyslovou a technologickou základnu obrany, která má zásadní význam pro dlouhodobou bezpečnost a strategickou autonomii Evropy.

Obecným cílem je proto investovat:

- **společně** s využitím úspor z rozsahu prostřednictvím společných projektů a společného nákupu. Společný vývoj a nákup snižuje ceny a rovněž pomůže zabránit tomu, aby si členské státy navzájem konkurovaly za situace omezených průmyslových zdrojů, a tím dále zvyšovaly ceny nebo vytlačovaly menší nebo ohroženější členské státy, a zajišťuje tak solidaritu. Nabízí se analogie se situací v oblasti vakcín proti covidu v letech 2020–2021,
- **lépe**, a to ve formě podpory členských států, aby se zaměřily na stanovené priority EU v oblasti schopností. Tyto priority jsou v souladu s prioritami NATO a budou rovněž přezkoumány s ohledem na politicko-strategické pokyny stanovené ve Strategickém kompasu. Tato analýza poukazuje na některé naléhavé nedostatky v oblasti schopností ve změněném strategickém kontextu, a
- **na evropské úrovni** prostřednictvím podpory investic do obrany, které posílí růst průmyslu, dlouhodobější průmyslovou kapacitu a hospodářský růst v Unii zvýšením konkurenceschopnosti evropského obranného průmyslu. Posílení evropské průmyslové a technologické základny obrany nabývá ve zhoršujícím se geostrategickém prostředí na strategickém významu.

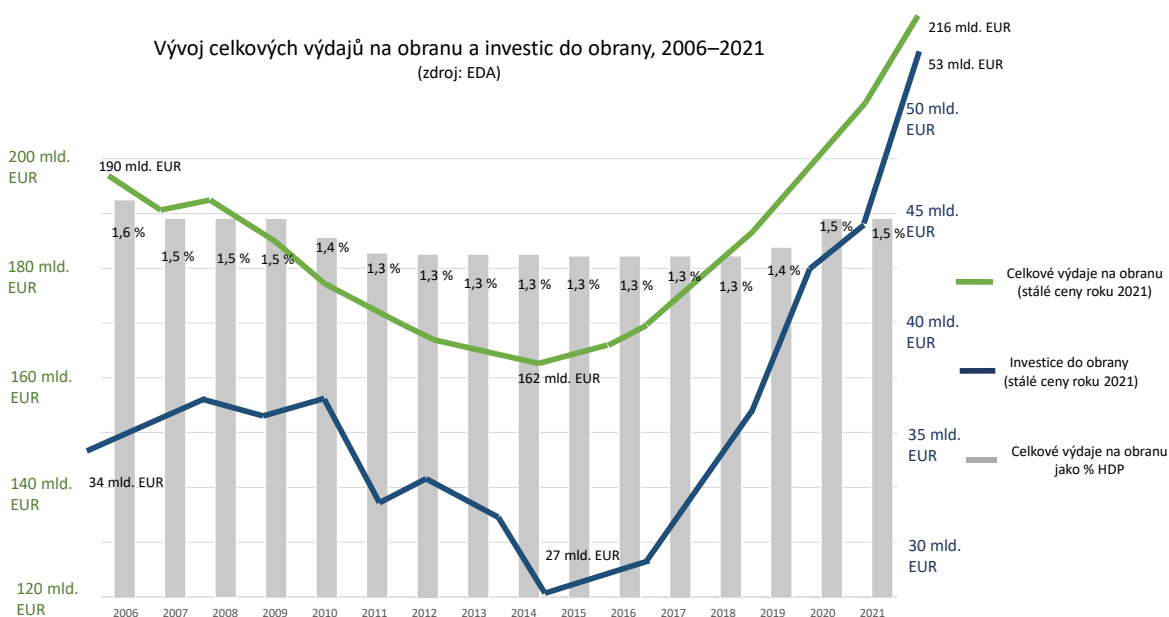
To je výhodné i pro NATO, které zůstává základem kolektivní obrany svých členů. Iniciativy EU na podporu spolupráce v oblasti obrany rovněž pomáhají posílit spravedlivější

transatlantické sdílení zátěže a účinnější evropský příspěvek v rámci NATO. Členské státy mohou využívat jeden soubor sil na vnitrostátní úrovni nebo v rámci EU, NATO, OSN či jakéhokoli jiného rámce. Priority EU v oblasti rozvoje schopností jsou v souladu s prioritami dohodnutými v rámci NATO, přičemž je třeba zohlednit rozdílnou povahu a odpovědnost obou organizací a zajistit vzájemné posílení jejich úsilí. Rozvoj obranných schopností je klíčovým pilířem posíleného dialogu a spolupráce mezi EU a NATO dohodnutých v rámci společných prohlášení z let 2016 a 2018.

Toto společné sdělení se zabývá a) výdaji na obranu v EU, b) nedostatky ve schopnostech a průmyslu, které je třeba řešit, včetně těch nejpálčivějších, c) způsoby jejich řešení a d) možnostmi posílení dodávek obranných schopností.

2. Výdaje na obranu v rámci EU a nedostatečná úroveň investic

V reakci na nové bezpečnostní hrozby oznamuje většina členských států v roce 2022 výrazné navýšení svých rozpočtů na obranu, v některých případech dokonce na více než 2 % HDP, a navazují tak na rostoucí trend, který započal již před několika lety. V roce 2020 členské státy společně vynaložily více než 200 miliard EUR na obranu⁶ a v roce 2021 se odhaduje, že jejich kombinované výdaje vzrostly na 220 miliard EUR. Tento nedávný vývoj nicméně následuje po dlouhém období výrazného snižování výdajů na obranu po hospodářské a finanční krizi v letech 2007–2008; ze 183 miliard EUR v roce 2008 na 159 miliard EUR v roce 2014⁷, přičemž k obnovení předkrizové úrovně došlo až v letech 2018–2019 (viz graf níže). V letech 2009–2018 představují škrty členských států nedostatečné investice v celkové výši přibližně 160 miliard EUR ve srovnání s úrovní výdajů v roce 2008⁸.

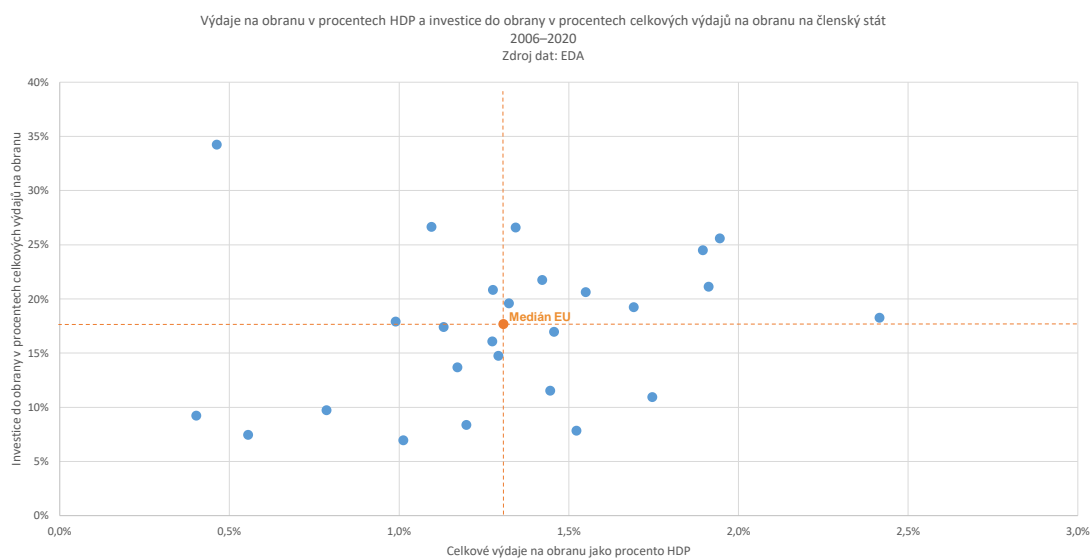
To spolu se strukturálním trendem zvyšování nákladů na obranné systémy a zaměření na expediční operace v některých členských státech vedlo k výraznému snížení celkového

⁶ Údaje EDA: [eda-defence-data-report-2019-2020.pdf \(europa.eu\)](https://eda.europa.eu/eda-defence-data-report-2019-2020.pdf). (Není zahrnuto Dánsko).

⁷ Údaje agentury EDA o obraně za období 2019–2020, stálé ceny roku 2020 v EUR.

⁸ Údaje agentury EDA založené na koordinovaném každoročním přezkumu v oblasti obrany (CARD).

objemu vnitrostátních sil, množství vybavení a zásob, které se nyní ještě dále snižují v důsledku podpory poskytované Ukrajině. V důsledku toho byla zanedbána schopnost nasazení pokrývající celé spektrum operací s vysokou intenzitou, zatímco stávající nedostatky a chybějící špičkové schopnosti byly v případě potřeby pokryty spojenci NATO, kteří nejsou členy EU, zejména ze strany Spojených států amerických.

Navíc v posledních deseti letech Spojené státy – a co je ještě znepokojivější, Rusko – zvyšovaly své rozpočty na obranu mnohem rychleji než Evropa. Je zarážející, že Čína ve stejném období zvýšila svůj rozpočet ještě více. V období 1999 až 2021 vzrostly celkové výdaje členských států EU na obranu o 19,7 %, zatímco Spojené státy americké zvýšily tyto výdaje o 65,7 %, Rusko o 292 % a Čína o 592 %⁹. Tyto údaje navíc neodrážejí ani výrazné podhodnocení výdajů na obranu ze strany Číny a Ruska, protože kupní síla jejich rozpočtu je vyšší, než by se mohlo zdát z přepočtu na základě směnných kurzů. Podle parity kupní síly se ruský obranný rozpočet na rok 2021 odhaduje na 178 miliard USD a ten čínský na 332 miliard USD¹⁰. Kromě toho je podíl investic do výdajů na obranu ve Spojených státech, Číně a Rusku výrazně vyšší než v členských státech EU.

Ačkoli pro jednotlivé členské státy neexistuje žádný právně závazný cíl pro výši vnitrostátních výdajů na obranu, naprostá většina z nich se v rámci NATO a/nebo stále strukturované spolupráce (PESCO) dohodla na zvýšení svých výdajů na obranu¹¹. Pro představu lze uvést, že kdyby všechny členské státy v letech 2006–2020 vydávaly na obranu 2 % svého HDP a 20 % na investice, znamenalo by to, že by na obranu bylo vynaloženo přibližně 1 100 miliard EUR navíc, z toho přibližně 270 miliard EUR na investice¹².

⁹ SIPRI.

¹⁰ Zdroj: *Military Balance 2022* (Vojenská bilance 2022).

¹¹ Závazek PESCO č. 1 zní: „pravidelně zvyšovat rozpočty na obranu v reálném vyjádření v zájmu dosažení dohodnutých cílů“. V roce 2006 se ministři obrany NATO snažili vynaložit na obranu 2 % národního HDP, z toho 20 % na investice. V roce 2014 se na summitu ve Walesu hlavy států a předsedové vlád dohodli, že se během deseti let přiblíží ke splnění pokynu vynakládat na obranu 2 % HDP.

¹² Oba odhady vycházejí z údajů agentury EDA (není zahrnuto Dánsko).

Kromě toho evropské výdaje na obranu historicky vedly k nižší efektivitě a výkonnosti ve srovnání s našimi spojenci a konkurenty. Nedostatečná spolupráce mezi členskými státy v oblasti obrany stojí podle odhadů desítky miliard eur ročně¹³. Navzdory zvýšení evropských výdajů na obranu v roce 2020 dosáhly investice vynaložené v rámci spolupráce nového minima – pouhých 11 %¹⁴, což je hluboko pod referenční hodnotou 35 %, na které se členské státy dohodly v rámci EDA a která byla stanovena v rámci stálé strukturované spolupráce, kdežto 89 % bylo vynaloženo na vnitrostátní úrovni. Nedostatečná spolupráce vedla ke zbytečné duplicitě a pořizování většího množství obranných systémů stejného druhu v rámci EU. Kromě toho, ačkoli v roce 2020 činily kombinované výdaje členských států na výzkum a technologie v oblasti obrany 2,5 miliardy EUR, představuje to pouze 1,2 % jejich celkových výdajů na obranu, tedy mnohem méně než referenční hodnota ve výši 2 % sjednaná v rámci EDA a stanovená jako přísnější závazek v rámci stálé strukturované spolupráce¹⁵.

3. Nedostatky v obranném průmyslu

Evropskou základnu obranného průmyslu tvoří velký soubor hlavních dodavatelů, podniků se střední tržní kapitalizací a malých a středních podniků, které vyvíjejí a vyrábějí většinu pokročilých technologií a obranných schopností, které ozbrojené síly členských států potřebují a které by mohly nakupovat. Celkově se odhaduje, že roční obrat obranného průmyslu EU dosahuje téměř 84 miliard EUR, což podle odhadů přímo podporuje více než 196 000 vysoce kvalifikovaných pracovních míst a nepřímo více než 315 000 pracovních míst¹⁶.

Navzdory celkové konkurenceschopnosti odvětví existují jisté problémy a nedostatky. Společnosti z odvětví obrany jsou dodnes strukturovány podél státních hranic a těží z úzkého vztahu se svou vládou. Taková struktura trhu v kombinaci s nízkými investičními výdaji vedla k tomu, že řada vnitrostátních subjektů působí na malých trzích, a vyrábí proto malé objemy¹⁷. Řada konsolidačních kroků na vnitrostátní a evropské úrovni výrazně zaostává za průmyslovou konsolidací USA.

Evropská technologická a průmyslová základna obrany je proto i nadále značně roztržštěná, zejména mimo odvětví letectví a raketových střel. To značně snižuje její schopnost zlepšit vlastní konkurenceschopnost sdílením výzkumu a vývoje a úsporami z rozsahu výroby. Kromě toho existují závislosti u některých druhů klíčového vojenského vybavení, pro něž evropská technologická a průmyslová základna obrany nenabízí domácí řešení.

Hlavními příčinami potíží evropské technologické a průmyslové základny obrany jsou popsány nedostatky v investicích členských států a roztržštěné výdaje spolu se skutečností, že velmi významná část výdajů členských států se neinvestuje do této základy ani v případě, že

---

¹³ [Evropský obranný fond \(europa.eu\)](https://eda.europa.eu).

¹⁴ Údaje poskytl 11 členských států.

¹⁵ <https://eda.europa.eu/docs/default-source/brochures/eda---defence-data-report-2019-2020.pdf>

¹⁶ Zdroj: Odhad agentury EDA na základě údajů Evropské asociace leteckého, kosmického a obranného průmyslu (ASD).

¹⁷ Největší společností je společnost Airbus (transevropská), následovaná řadou větších společností ve Francii, Itálii, Německu a Švédsku. Většinu průmyslové a technologické základny obrany členských států tvoří menší výrobci platform, dodavatelé vybavení a subdodavatelé. Celkový počet malých a středních podniků v EU, které působí v mnohovrstevnatých a často přeshraničních dodavatelských řetězcích v oblasti obrany, se odhaduje na 2 500. Poskytují služby zákazníkům v oblasti pozemní (39,6 %), letecké (30,5 %), námořní (18,7 %), kybernetické (7,8 %) a vesmírné (3,4 %) obrany.

je k dispozici produkt vyrobený v EU. Pro představu uvádíme odhad, že v letech 2007–2016¹⁸ bylo více než 60 % evropského rozpočtu na zakázky v oblasti obrany vynaloženo na dovoz vojenského materiálu ze zemí mimo EU, přičemž z toho vyplývají kontroly nebo omezení ze strany třetích zemí¹⁹.

Návrat vysoce intenzivního konfliktu a zvýšené územní ohrožení vyžadují přeměnu obranného průmyslového ekosystému v EU, aby byla zajištěna bezpečnost dodávek a v případě potřeby rozšířeny výrobní kapacity nebo zvýšena připravenost na jejich rozšíření. Pokud jde o přelomové technologie, které mají potenciál radikálně změnit bojiště budoucnosti (např. umělá inteligence, kvantové technologie) a budoucí vybavení, hrozí, že popsání základní příčiny ovlivní dlouhodobou konkurenceschopnost evropské technologické a průmyslové základny obrany a její schopnost rozvíjet pokročilé schopnosti (např. hypersonické systémy, kolaborativní boj).

4. Nedostatky v oblasti schopností

Strategický kompas označil celkové ambice EU jako další rozvoj „celé[ho] spektr[a] agilních, mobilních, interoperabilních, technologicky pokročilých, energeticky účinných a odolných sil“. Dále připomněl již zjištěné kritické nedostatky ve schopnostech, které jsou nezbytné k tomu, aby Unie mohla plnit veškeré úkoly společné bezpečnostní a obranné politiky stanovené ve Smlouvě, zejména úkoly ve vyšším spektru intenzity. Tyto nedostatky jsou zahrnuty v prioritách stanovených členskými státy v plánu rozvoje schopností z roku 2018, který bude přezkoumán s ohledem na Strategický kompas a zůstane i nadále klíčovým referenčním bodem pro soudržnost obranných iniciativ EU²⁰.

Na řešení těchto priorit poskytuje Evropský obranný fond finanční podporu přispívající k rozvoji strategických faktorů a hlavních schopností²¹, přičemž členské státy rovněž

---

¹⁸ S výjimkou roku 2013 (údaje Spojených států amerických nejsou za tento rok k dispozici); údaje o dovozu, resp. vývozu zahrnují i Spojené království a Dánsko (zdroj: Ministerstvo zahraničí USA („The poison pill: EU defence on US terms?“ (Otrávený lék: obranu EU diktuje USA?), EUISS, D. Fiott)); údaje za EU zahrnují Spojené království, ale nikoli Dánsko (zdroj: údaje agentury EDA v oblasti obrany upravené pomocí přepočítacích koeficientů Eurostatu).

¹⁹ Například prostřednictvím programu Spojených států amerických ERIP (European Recapitalization Incentive Program, Evropský motivační rekapitalizační program), který byl zřízen v roce 2018 s cílem motivovat k nahrazení staršího sovětského vybavení a díky němuž některé evropské země získaly dotace ve výši 277 milionů USD, což umožnilo prodej amerických zbraní v hodnotě 2,5 miliardy USD.

²⁰ Plán rozvoje schopností je nástrojem EU pro stanovení priorit v oblasti rozvoje obranných schopností. Zohledňuje vojenské nedostatky související s vojenskou společnou bezpečností a obrannou politikou (tj. operace v oblasti působnosti článku 43 Smlouvy o Evropské Unii) zjištěné v rámci procesu Základního cíle, jakož i poznatky zjištěné v misích a operacích, a zároveň zohledňuje střednědobé až dlouhodobé technologické trendy a potřeby národní obrany. Proces Základního cíle je zavedeným rámcem pro určení vojenských nedostatků (cíle v oblasti schopností s velkým dopadem) na základě ilustrativních scénářů odvozených z úrovně vojenských ambicí pro společnou bezpečnostní a obrannou politiku. Tyto cíle v oblasti schopností s velkým dopadem se promítají do plánu rozvoje schopností. Koordinovaný každoroční přezkum v oblasti obrany sleduje, jak členské státy tyto priority naplňují v rámci svého národního obranného plánování, s cílem určit možnosti spolupráce, dosud v šesti konkrétních „oblastech zájmu“ pro spolupráci, a to: hlavní bojové tanky, vojenské systémy, hlídkové hladinové lodě, systémy pro obranu proti bezpilotním vzdušným prostředkům, obranné aplikace ve vesmíru a vojenská mobilita. Toto úsilí je v souladu s požadavky vyplývajícími z příslušných procesů NATO, zejména z procesu obranného plánování NATO, a posilí připravenost, odolnost a interoperabilitu jednoho souboru sil členských států.

²¹ Například Evropský systém dálkově řízených letadel se schopností letu ve střední výšce s dalekým doletem – European MALE RPAS, protidronové systémy, kapacity pro získávání poznatků o situaci ve vesmíru,

spolupracují na jejich řešení prostřednictvím 60 projektů v rámci stálé strukturované spolupráce.

Komise a Evropská obranná agentura analyzovaly investiční mezery v oblasti obrany. V této souvislosti předložila Evropská obranná agentura členským státům analýzu investičních nedostatků, které je třeba vyplnit v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobějším horizontu, a to v rámci tří typů opatření: 1) připravenost (zvýšení připravenosti včetně doplnění zásob v souvislosti s podporou Ukrajiny), 2) posílení stávajících sil a schopností a 3) posílení a modernizace schopností podle priorit schopností dohodnutých v rámci EU na základě informací z koordinovaného každoročního přezkumu v oblasti obrany (viz příloha).

S ohledem na zvýšenou bezpečnostní hrozbu a na základě koordinované analýzy Komise a Evropské obranné agentury navrhuje Komise a vysoký představitel zaměřit se na následující nejnaléhavější nedostatky v oblasti schopností, které může evropský obranný průmysl řešit:

1. **Doplnění zásob:** Zajistit bojovou připravenost ozbrojených sil a koordinovat konkurenční národní požadavky, zabránit spirálovitému růstu cen a zajistit, aby nejohroženější země měly přístup k požadovaným schopnostem.
2. **Výměna:** Postupně nahradit stávající systémy, které jsou dědictvím sovětské éry, které ozbrojené síly EU stále používají, a vyměnit je za evropská řešení (např. hlavní bojové tanky, obrněná bojová vozidla, bojová vozidla pěchoty, obrněné transportéry, těžké dělostřelectvo apod.) v rámci širšího úsilí o rozšíření stávajících schopností a o podporu interoperability a zvýšení bezpečnosti dodávek.
3. **Posílení:** Posílit vícevrstvé systémy protivzdušné a protiraketové obrany členských států, počínaje systémy středního dosahu v nejvíce ohrožených státech. Obrana obydlených oblastí, vojenských sil a/nebo kritické infrastruktury před vzdušnými a raketovými hrozbami je v nové bezpečnostní situaci zásadní výzvou.

Kromě těchto naléhavých nedostatků v oblasti schopností navrhuje Komise a vysoký představitel pracovat na následujících strategických střednědobých až dlouhodobých schopnostech ke zlepšení obranných schopností Evropy vzhledem k přetrvávajícím hrozbám:

- **Vzdušný prostor:** Na významu nabývá vývoj a zprovoznění tzv. „Eurodronu“ se schopností letu ve střední výšce (MALE RPAS), který je součástí projektů stálé strukturované spolupráce a Evropského obranného fondu. V krátkodobém až střednědobém horizontu je prioritou modernizace a rozšíření schopností doplňovat palivo ve vzduchu a stávajících leteckých flotil, vybudování vícevrstvé protivzdušné obrany schopné integrovaného řízení, jakož i vývoj a obstarávání vybavení proti dronům a vyzbrojených středně velkým dronům. Ve střednědobém a dlouhodobějším horizontu je modernizace systémů znemožnění vstupu / odříznutí oblasti a flotily víceúčelových stíhacích letounů v EU další oblastí, kde mají členské státy v úmyslu uskutečnit nové investice a kde by koordinovaný přístup pomohl optimalizovat zdroje, a to i s ohledem na vývoj nové generace systémů.
- **Pozemní obrana:** Modernizace a rozšíření stávajícího inventáře hlavních bojových tanků a obrněných bojových vozidel, stejně jako systémů nové generace, se pro mnoho členských států stala naléhavou záležitostí vzhledem k návratu rozsáhlých a vysoce intenzivních bojů do Evropy. Posílení pozemních bojových schopností by mělo zahrnovat

---

systemy včasného varování, nová generace pozemních kapacit pro přesné údery, vývoj technologií a systémů kybernetické obrany a podpora projektů inovativních malých a středních podniků.

bojovou podporu, zejména širokou škálu protitankových a dělostřeleckých systémů, s důrazem na přesný úder a obranu proti dělostřeleckým útokům .

- **Námořní obrana**: Další posilování námořních sil členských států má i nadále zásadní význam vzhledem k rostoucímu počtu sporů v Černém, Baltském a Středozemním moři, jakož i k potřebě posílit projekci síly a moci, ale také schopnosti znemožnit vstup / odříznout oblast a obranné schopnosti při obraně pobřeží. Patří sem fregaty, ponorky a hlídková plavidla, jež zajišťují námořní bezpečnost. Ve střednědobém až dlouhodobém horizontu budou schopnosti v oblasti zpravodajství, sledování a průzkumu (ISR) a ochrana námořních komunikačních linek těžit ze špičkových vzájemně propojených lodí doplněných o bezpilotní platformy pro řízení na hladině i pod vodou a elektronický boj.
- **Vesmír (konektivita, dohled, ochrana)**: Válka na Ukrajině dále ukázala význam satelitní bezpečné konektivity, včetně vysoce odolného evropského programu ultrabezpečné konektivity zahrnujícího kvantové šifrování, jakož i pozorování Země z vesmíru jako kritických faktorů. Jednou z výhod spolupráce v této souvislosti je optimalizace synergií s programem EU pro vesmírnou konektivitu. Rostoucí prioritou je také ochrana vesmírné infrastruktury EU před hrozbami (získávání poznatků o situaci ve vesmíru). Vesmírná zařízení mohou být také klíčovým nástrojem pro silný systém včasného varování, který je potřebný pro detekci odletů raket (např. balistických, hypersonických) a pro jejich sledování.
- **Kybernetická obrana**: V zájmu boje proti rostoucímu riziku kybernetických útoků ze strany státních subjektů v kontextu geopolitické soutěže by mohly EU a její členské státy zahájit práce na vytvoření schopnosti komplexní kybernetické obrany (od výzkumu, detekce a ochrany až po reakci, včetně aktivních obranných schopností). To zahrnuje schopnosti získávat poznatky o situaci v oblasti kybernetiky a sdílení informací (rovněž na základě potenciálních synergií s evropskou infrastrukturou tzv. kybernetického štítu bezpečnostních operačních středisek²²), kyberneticky odolné a interoperabilní velení a řízení vojenských operací a misí, kybernetická cvičení a výcvik a kybernetické záložní síly na vnitrostátní úrovni. EU zde může nabídnout platformu pro spolupráci mezi útvary EU a členskými státy, včetně součinnosti s příslušnými programy EU.

Válka na Ukrajině navíc znovu potvrdila důležitost efektivní a účinné logistiky, včetně udržení a přesunu sil, vybavení a zásob na bojiště, z tohoto prostoru a přes něj. Komise urychlila plnění rozpočtu na **vojenskou mobilitu** v rámci Nástroje pro propojení Evropy (CEF) a je připravena v této souvislosti předsunout finanční prostředky v rámci omezení stanovených víceletým finančním rámcem. Zvýšené investice vyžaduje zejména dopravní infrastruktura. Konzultace s členskými státy o jejich plánovaných projektech v oblasti dopravní infrastruktury dvojího užití a nadměrný počet žádostí o spolufinancování v první výzvě k podávání návrhů ukazují, že je zapotřebí většího rozpočtu a že je možné jej využít. EU by měla navázat na svou práci v oblasti zvýšené vojenské mobility, posílení strategické a taktické přepravní kapacity po zemi, ve vzduchu a po moři, jakož i civilně-vojenskou součinnost v oblasti dopravy, odolnosti a energetické účinnosti a obecněji zvýšit součinnost schopností mezi potřebami civilní ochrany, správy hranic a obrany.

---

²² Společné sdělení, Strategie kybernetické bezpečnosti EU pro digitální dekádu, JOIN(2020) 18 final, oddíl 1.2; strategie kybernetické bezpečnosti je součástí celkového přístupu k bezpečnostní unii.

5. Posílený rámec spolupráce v oblasti obrany

Za účelem řešení těchto nedostatků navrhuje Komise a vysoký představitel následující postup, jak koordinovat a motivovat společné zadávání veřejných zakázek na vojenské vybavení, přičemž je třeba začít řešením nejpálčivějšího problému, tj. doplnit stávající zásoby. Tento postup by doplnil stávající iniciativy EU v oblasti obrany založené na spolupráci, například v rámci Evropského obranného fondu a stále strukturované spolupráce, a navázal na součinnost s dalšími programy EU. Evropský obranný průmysl má ve všech těchto oblastech silné schopnosti a produkty, které může nabídnout.

Úspěch jakékoli obranné iniciativy EU závisí na odhodlání členských států utrácet lépe, tedy investovat, nakupovat a postupovat společně ve společném zájmu. Navrhovaný přístup založený na spolupráci má zásadní význam pro zefektivnění a posílení evropské poptávky v oblasti obrany (programování a zadávání veřejných zakázek) i nabídky (vývoj a výroba).

5.1 Okamžitá opatření: Pracovní skupina na podporu koordinace

Vzhledem k naléhavé potřebě Komise a vysoký představitel / vedoucí agentury urychleně zřídí **pracovní skupinu pro společné zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany**, která bude spolupracovat s členskými státy na podpoře koordinace jejich velmi krátkodobých potřeb v oblasti zadávání veřejných zakázek, aby bylo možné čelit nové bezpečnostní situaci. Zpočátku by se pracovní skupina zaměřila na odstranění konfliktů a na koordinaci s cílem předejít soupeření při zajišťování zakázek, které by vedlo ke spirálovitému růstu cen, nadměrné koncentraci poptávky ve stejném časovém období, nedostatku dodávek a komplikacím pro ohroženější členské státy v jejich snaze zajistit nepostradatelné položky, čímž by se předešlo možným konfliktům plynoucím ze situace, kdy by se jednotlivé státy ve stejné době snažily zajistit zakázky samostatně. To může zahrnovat centralizaci shromažďování informací, poskytování metodické podpory a koordinaci nebo řízení nákupů. Pracovní skupina by rovněž vypracovala souhrnný odhad potřeb a zmapovala a podporovala rozšiřování průmyslových výrobních kapacit EU nezbytných k uspokojení potřeb.

V rámci pracovní skupiny a ve spolupráci s Komisí by Evropská obranná agentura již mohla takové velmi krátkodobé společné zadávání veřejných zakázek usnadnit na základě svých odborných znalostí a zkušeností, které v této oblasti nasbírala²³. Pracovní skupina by rovněž koordinovala svou činnost s jednotkou informačního střediska zřízenou v rámci Evropské služby pro vnější činnost / Vojenského štábu EU s cílem usnadnit koordinaci vojenské pomoci Ukrajině a podpořit členské státy při obstarávání nejnaléhavějších položek potřebných k doplnění zásob.

5.2 Krátkodobý nástroj EU k posílení schopností obranného průmyslu prostřednictvím společného zadávání veřejných zakázek

Jak již bylo uvedeno výše, bez koordinace a spolupráce by zvýšené investice ze strany členských států prohloubily roztržitost evropského odvětví obrany, omezily by potenciál spolupráce v průběhu celého životního cyklu příslušného vybavení, prohloubily by vnější závislost a pravděpodobně by ztížily interoperabilitu. Pořizování vybavení v krátkodobém horizontu bude mít v tomto ohledu dlouhodobější dopad, přičemž povede ke snížení tržní síly a ke ztrátě příležitostí na další desetiletí.

---

²³ Podle čl. 42 odst. 3 Smlouvy o EU je Evropská obranná agentura označena jako „Agentura pro oblast rozvoje obranných schopností, výzkumu, pořizování a vyzbrojování [...]“. Úkoly Evropské obranné agentury jsou vymezeny v článku 45 Smlouvy o EU, který stanoví, že pod vedením Rady má Evropská obranná agentura za úkol „[...] b) podporovat harmonizaci operativních potřeb a přijímání účinných a slučitelných akvizičních metod [...]“.

Členské státy musí s ohledem na bezpečnostní situaci a již uskutečněné transfery na Ukrajinu urychleně obnovit bojovou a obrannou připravenost. Díky doplnění zásob materiálu by navíc byly schopny poskytnout Ukrajině další pomoc. V současné době mohou členské státy, které poskytují Ukrajině vojenskou pomoc, získat finanční náhradu prostřednictvím Evropského mírového nástroje. Při doplňování svých zásob a vybavení by však měly využít možnosti vzájemné spolupráce, protože by to přineslo vyšší hodnotu za vynaložené prostředky využitím úspor z rozsahu a zvýšení interoperability. To vyžaduje také další posílení a zkvalitnění evropské technologické a průmyslové základny obrany.

Za tímto účelem Komise navrhne specializovaný krátkodobý nástroj, který bude vytvořen v duchu solidarity a bude motivovat členské státy, které jsou ochotny zadávat veřejné zakázky společně s cílem koordinovaně řešit nejnaléhavější a nejkritičtější nedostatky, zejména ty, jež vznikly v důsledku reakce na současnou agresi. Nový nástroj by přispěl k posílení společného zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a prostřednictvím souvisejícího financování ze strany Unie k posílení a reformě jejich schopností v oblasti obranného průmyslu. Finanční podpora EU by měla podnítit nové investice členských států do obrany a být přínosem pro evropskou průmyslovou základnu a zároveň zajistit schopnost členských států EU jednat a dosáhnout větší interoperability.

Nový nástroj by měl být navržen tak, aby bylo jeho zavedení jednoduché, ale měl by být podmíněn tím, že členské státy splní konkrétní kritéria, např. že se společného zadávání veřejných zakázek zúčastní alespoň tři členské státy. Při provádění tohoto nového nástroje bude Komise spoléhat na pomoc pracovní skupiny.

Komise je připravena investovat do tohoto programu 500 milionů EUR v průběhu dvou let (2022–2024). Za tímto účelem Komise navrhne spolunormotvůrcům, aby se zapojili do urychleného přijetí nařízení, které umožní zřízení tohoto nástroje a související navýšení rozpočtu.

5.3 Rámec EU pro společné zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany

Kromě krátkodobých naléhavých potřeb spojených s novým bezpečnostním paradigmatem je třeba pokročit směrem k vytvoření rámce EU pro společné zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany. Prostřednictvím Evropského obranného fondu má EU k dispozici silný nástroj na podporu společného a kolektivního výzkumu a vývoje v oblasti obrany až do úrovně prototypů. Evropská obranná agentura má pravomoc provádět společné zadávání veřejných zakázek, a to již nyní, je však třeba ji posílit, aby EU mohla využívat plně vyhovující kapacity pro společné zadávání veřejných zakázek.

S ohledem na výše uvedené navrhne Komise ve třetím čtvrtletí roku 2022 nařízení o **evropském programu investic do obrany**. Jeho cílem bude stanovit podmínky a kritéria pro to, aby členské státy mohly vytvářet konsorcia, která se budou považovat za **konsorcium evropských obranných schopností** a která budou společně pro potřeby zúčastněných členských států pořizovat obranné schopnosti, které jsou v rámci EU vyvíjeny na základě vzájemné spolupráce a které by byly osvobozeny od DPH. Tento nový nástroj by doplnil stávající související možnosti v rámci Evropské obranné agentury a mohl by sloužit i projektům v rámci stálé strukturované spolupráce.

Pokud jde o spolupráci založenou na výzkumu a vývoji nového výrobku, konsorcium evropských obranných schopností by rovněž těžilo z flexibility stanovené v čl. 13 písm. c) směrnice o zadávání zakázek v oblasti obrany, případně včetně pozdějších fází celého životního cyklu výrobku nebo jeho části.

Konsorcium evropských obranných schopností by vytvořilo velmi silný prvek spolupráce a přineslo by další výhody, jako je interoperabilita v průběhu celého životního cyklu, harmonizace postupů a programů školení zaměřených na provoz, údržbu, opravy a generální opravy, jakož i úspory z rozsahu. Osvobození od DPH by se vztahovalo také na provoz, údržbu a vyřazení z provozu, které v průběhu životního cyklu vojenského vybavení představují významné náklady. Schopnosti pořízené prostřednictvím konsorcia evropských obranných schopností by mohly členské státy využívat na vnitrostátní úrovni nebo při misích a operacích společné bezpečnostní a obranné politiky, a dále v rámci OSN nebo NATO. Konsorcium evropských obranných schopností by také mohlo být nástrojem umožňujícím synergie a agregaci poptávky po schopnostech relevantních pro potřeby EU v oblasti civilní ochrany, správy hranic a obrany.

Nařízení o evropském obranném investičním programu by mohlo sloužit jako základ pro budoucí společné projekty vývoje a zadávání veřejných zakázek vysokého společného zájmu pro bezpečnost členských států a Unie, a v návaznosti na logiku uvedeného krátkodobého nástroje i pro případné související finanční intervence Unie na posílení evropské obranné průmyslové základny, zejména pro projekty, které by žádný členský stát nemohl vyvinout nebo obstarat sám.

5.4 Směřování ke společnému obrannému strategickému plánování a zadávání veřejných zakázek EU

Kromě nástrojů, které mají motivovat ke spolupráci v pozdějších fázích, je nanejvýš důležité, aby byla navržena ambicióznější koordinace u zrodu každého společného projektu. Je třeba koordinované činnosti na úrovni EU, aby se zamezilo 27 nekoordinovaným vnitrostátním přístupům. Stávající procesy a přístup nejsou komplexní a neumožňují dostatečné stanovení priorit. Vzhledem k tomu, že členské státy začnou přizpůsobovat své plánovací procesy tak, aby zohledňovaly nové bezpečnostní prostředí, je pro koordinované naplňování těchto nových ambicí nanejvýš důležité zavést strukturovanější přístup – společné strategické plánování EU v oblasti obrany a zadávání veřejných zakázek. Je třeba vycházet ze stávajících procesů a struktur a je třeba zajistit provázanost s plánovacím procesem NATO.

Za tímto účelem lze uvažovat o společné funkci plánování a zadávání veřejných zakázek EU v oblasti obrany, na níž by se podílely členské státy, Komise a vysoký představitel / vedoucí agentury. Zajišťovala by společné komplexní víceleté plánování – na základě víceleté perspektivy Evropského obranného fondu, upřesnění potřeb a specifikací – a působila by jako ústřední nákupní subjekt pro společné zadávání veřejných zakázek EU a podporovala by členské státy při jejich společných veřejných zakázkách, včetně navazujících projektů financovaných z Evropského obranného fondu.

V tomto ohledu by činnost pracovní skupiny podle oddílu 4.1 mohla být považována za pilotní projekt této funkce v budoucnu.

5.5 Posílení kapacity evropského obranného průmyslu

Posílená evropská spolupráce v oblasti obrany rovněž vyžaduje pevný akční plán, který obrannému průmyslu poskytne jasný přehled o investicích, modernizaci a zvyšování výrobní kapacity EU v oblasti obrany a zároveň mu umožní předvídat a řešit případné překážky v dodavatelském řetězci a zajistit bezpečnost dodávek v oblasti obranných schopností.

Komise podpoří obranný průmysl v jeho úsilí o modernizaci výrobních linek a procesů, zvýšení výrobních kapacit, snížení kritických závislostí a řešení kritických nedostatků.

V této souvislosti Komise ve spolupráci s Evropskou obrannou agenturou navrhuje zavést několik opatření:

- **Hlubkové mapování stávajících a nezbytných dalších kapacit EU v oblasti průmyslové výroby**, včetně navázání na úsilí, které probíhá v rámci průmyslové strategie a na dalších fórech (např. klíčové strategické činnosti Evropské obranné agentury²⁴). Cílem by bylo získat společný přehled o výrobní kapacitě a o potřebách v oblasti zajištění evropské bezpečnosti dodávek do členských států, včetně těch nejohroženějších.
- Zvážit, zda neumožnit obrannému průmyslu **přístup ke kritickým surovinám** a dalším klíčovými komponentům v době krize, včetně obráběcích strojů potřebných pro výrobu. Komise předloží iniciativu v oblasti kritických surovin, včetně legislativních opatření, jejímž cílem bude posílit odolnost a bezpečnost dodávek v EU, pokud jde o kritické suroviny, a to i v oblasti obrany.
- Budou zvážena opatření týkající se **dovedností specifických pro oblast obrany**, včetně kybernetických dovedností, s cílem zajistit, že obranný průmysl bude mít přístup k nezbytné pracovní síle a že si ji udrží, zejména v oblasti přírodních věd, technologie, inženýrství a matematiky, jakož i v jakékoli jiné oblasti související se současným mimořádným úsilím o zvýšení výrobních kapacit. Zvláštní pozornost bude věnována přilákání veškerých talentovaných pracovníků a dovedností.
- Komise bude pracovat na dalších opatřeních (mimo jiné na koordinovaných výzvách v rámci stávajících nástrojů EU a úvěrů EIB) na podporu kritických technologií a průmyslových kapacit rozvojem strategických projektů.
- Komise zváží možné změny rámce pro výzkum a inovace dvojího užití s cílem zlepšit součinnost mezi civilními a obrannými nástroji.

5.6 Průběžná činnost v oblasti výzkumu a vývoje

Programem EU v oblasti výzkumu a vývoje je v současnosti Evropský obranný fond. S ohledem na nové bezpečnostní paradigma a bezprecedentní jednotné navyšování výdajů na obranu by však **měl být Evropský obranný fond schopen reagovat na nové potřeby**.

Je nanejvýš důležité definovat pečlivé plánování na podporu spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje²⁵, připravit půdu pro budoucí společné zadávání veřejných zakázek a schopnosti a zabránit vzniku nové závislosti na třetích zemích, která by mohla oslabit bezpečnost dodávek a bezpečnost informací ozbrojených sil EU, zejména během vojenského konfliktu.

V zájmu zachování motivační síly Evropského obranného fondu v souvislosti se zvýšenými vnitrostátními výdaji na obranu zváží Komise posílení jeho rozpočtu při celkovém přezkumu priorit v rámci přezkumu víceletého finančního rámce v polovině období. Kromě toho, jak bylo oznámeno v únorovém obranném balíčku, Komise zkoumá možnosti v oblasti revize prémie Evropského obranného fondu s cílem ještě více podpořit společné zadávání veřejných zakázek na schopnosti vyvinuté díky finanční podpoře tohoto fondu.

---

²⁴ Klíčové strategické činnosti Evropské obranné agentury zvyšují povědomí a podporují společné porozumění členských států, orgánů EU a subjektů působících v obranném průmyslu, pokud jde o průmyslovou a technologickou oblast a dále pokud jde o dovednosti a kompetence, kde by závislost na subjektech mimo EU mohla ohrozit svobodu EU jednat v oblasti obrany.

²⁵ S přihlédnutím ke stávajícím iniciativám, jako je zastřešující strategický výzkumný program a jeho technologické stavební kameny vytvořené v rámci Evropské obranné agentury.

V neposlední řadě Komise zatražovní fond pro nové účastníky na trhu a společně s Evropskou obrannou agenturou podpoří inovace v oblasti obrany prostřednictvím oznámeného Programu EU pro inovace v oblasti obrany. Za tímto účelem Komise urychlí zřízení iniciativy **CASSINI pro obranu**, která byla oznámena v rámci Programu EU pro inovace v oblasti obrany. Její součástí bude i **nástroj kombinující investice v rámci Programu InvestEU**, který podporuje inovace a je zaměřen na malé a střední podniky a na podniky se střední tržní kapitalizací vyvíjející obranné technologie ve spolupráci s Evropským investičním fondem.

5.7 Zvýšení podpory EIB v oblasti obrany

Zvýšená bezpečnostní hrozba, které EU čelí, a potřeba co nejefektivněji využívat všechny nástroje, které má k dispozici, vyžadují, aby Evropská investiční banka (EIB) zvýšila svou podporu evropskému obrannému průmyslu a společnému zadávání veřejných zakázek nad rámec své stávající podpory dvojího použití. Na základě nedávno schválené Strategické evropské bezpečnostní iniciativy (SESI) Evropské investiční banky budou do roku 2027 poskytnuty finanční prostředky na neklíčovou obranu dle prvotních odhadů ve výši přibližně 6 miliard EUR, pokrývající oblasti, kde jsou dobře identifikována selhání trhu (např. nezaměřují se na výrobní kapacitu). Zaměří se na výzkum, vývoj a inovace dvojího užití, infrastrukturu civilní bezpečnosti a špičkové technologické projekty od nového vesmíru, umělé inteligence a kvantových technologií až po kybernetickou a biologickou bezpečnost²⁶. Jakmile začne fungovat, omezí se podobně zapojení Evropské investiční banky do finančního mechanismu spolupráce, který iniciovala Evropská obranná agentura, na vývoj technologií dvojího užití na podporu cílů evropské bezpečnostní a obranné politiky.

V této souvislosti by Evropská investiční banka mohla rozšířit investice i na zainteresované předkladatele projektů a partnery s cílem podpořit projekty spolupráce v oblasti výzkumu a technologií, tj. projekty realizované dvěma nebo více členskými státy společně, včetně projektů stálé strukturované spolupráce. Skupina EIB by rovněž podpořila posílení malých a středních podniků a malých podniků se střední tržní kapitalizací v dodavatelském řetězci zprostředkovanými úvěry u finančních partnerů. A konečně tím, že by spoluprací s předkladateli v počátečních fázích vývoje jejich projektů mohla skupina EIB posílit životaschopnost obchodního modelu nově vznikajících technologií, které mají zásadní význam pro budoucnost obranného průmyslu EU.

Evropská investiční banka by rovněž mohla sehrát roli, která by umožnila krátkodobé zvýšení výroby v rámci obranného průmyslu a dlouhodobé úsilí o modernizaci. Za tímto účelem by Evropská investiční banka a členské státy (jako její akcionáři) měly být vyzvány, aby posoudily, zda by banka za současných tržních a geopolitických podmínek měla rozšířit svou podporu na tyto průmyslové projekty v oblasti obrany, a to případnou úpravou své úvěrové politiky.

Opatření na podporu evropské obranné spolupráce

- Komise a vysoký představitel / vedoucí agentury neprodleně zřídí **pracovní skupinu pro společné zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany**, která bude koordinovat reakci EU na velmi krátkodobé naléhavé potřeby, zejména na doplnění zásob.
- Komise spustí fungování krátkodobého nástroje na posílení schopností evropského obranného průmyslu prostřednictvím společného zadávání veřejných zakázek.

²⁶ Výroční konference Evropské obranné agentury na téma „Inovace v evropské obraně“, 7.12.2021.

- Do třetího čtvrtletí roku 2022 Komise předloží návrh nařízení o evropském obranném investičním programu, které stanoví podmínky a kritéria pro vytvoření konsorcií evropských obranných schopností jako základ pro osvobození od DPH při společném zadávání veřejných zakázek a nástroj (včetně možného spolufinancování) pro evropské projekty v oblasti obrany vysokého společného zájmu.
- Vytvořit společnou funkci pro plánování a zadávání veřejných zakázek EU v oblasti obrany.
- Komise navrhne iniciativu v oblasti kritických surovin, včetně legislativních opatření, s cílem usnadnit mimo jiné přístup obranného průmyslu ke kritickým surovinám, a tím posílit odolnost a bezpečnost dodávek v EU.
- Komise v rámci celkového přezkumu priorit při přezkumu víceletého finančního rámce v polovině období zváží posílení rozpočtů Evropského obranného fondu a vojenské mobility prostřednictvím Nástroje pro propojení Evropy.
- Evropská investiční banka by měla zvýšit svou podporu evropskému obrannému průmyslu a společnému zadávání veřejných zakázek nad rámec své stávající podpory dvojího užití.
- Komise bude pracovat na dalších opatřeních (např. na koordinovaných výzvách v rámci stávajících nástrojů EU a úvěrů EIB) na podporu kritických technologií a průmyslových kapacit rozvojem strategických projektů.
- Komise zváží možné změny rámce pro výzkum a inovace dvojího užití s cílem zlepšit součinnost mezi civilními a obrannými nástroji.

6. Doporučení

Komise a vysoký představitel / vedoucí Evropské obranné agentury doporučují Evropské radě, aby tuto analýzu zdůrazňující potřebu urychleně a společně řešit krátkodobé a střednědobé investiční mezery v oblasti evropské obrany podpořila a aby vyzvala:

- Komisi a vysokého představitele / vedoucího agentury, aby neprodleně zřídili **pracovní skupinu pro koordinaci velmi krátkodobých potřeb nákupů v oblasti obrany** a spolupracovali s členskými státy a výrobci EU v oblasti obrany s cílem podpořit společné zadávání veřejných zakázek za účelem doplnění zásob, zejména s ohledem na podporu poskytovanou Ukrajině,
- Komisi, aby navrhla vytvoření **krátkodobého nástroje na posílení schopností evropského obranného průmyslu prostřednictvím společného zadávání veřejných zakázek,**
- Komisi, aby do třetího čtvrtletí roku 2022 předložila návrh nařízení, kterým se zřizuje společný **evropský program investic do obrany (EDIP)**, včetně nástroje pro osvobození od daně z přidané hodnoty (DPH) a pro evropské obranné projekty vysokého společného zájmu,
- členské státy, Komisi a vysokého představitele / vedoucího agentury, aby naplánovali **společnou funkci EU pro plánování a zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany,**
- Komisi, aby navrhla další opatření ke **zmapování stávajících a nezbytných dodatečných výrobních kapacit** a k posílení kapacity a odolnosti evropského odvětví obranných technologií a průmyslu,
- **Evropskou investiční banku, aby posoudila, zda by za současných tržních a geopolitických podmínek neměla zvýšit svou podporu pro evropskou obranu,** včetně

průmyslových výrobních kapacit, prostřednictvím úpravy své úvěrové politiky v případě potřeby, a aby vyzvala členské státy jakožto své akcionáře, aby tento proces podpořily.